

'Holidays

L. Polman

Investeerders trappelen om de Rode Zeekust aan de oostkant van Sudan te ontwikkelen. In navolging van buurland Egypte, dat smakken geld verdient aan duiktoerisme, willen binnen- en buitenlandse zakenlieden Sudanese stranden volbouwen met hotels, duikscholen, discotheken en winkelboulevards. De Nederlandse minister van Ontwikkelings-samenwerking is groot voorstandster van investeren in Sudan.

In IS, haar maandblad, lezen we daarom dat de 'onderwatertuin voor de Sudanese kust een onaangetast paradijs' is. Tussen ruim driehonderd verschillende koraalsoorten zwemmen reusachtige roggen, schildpadden en walvishaaien. De Cousteau Society, een internationale organisatie voor bescherming van maritieme habitats, tekende onlangs een verdrag waarin het Sudanese regime belooft om de kust 'op duurzame wijze' te beheren.

Thans worden Sudanese parkwachters opgeleid om de toestand van de onderwaterflora en -fauna te waarborgen. De Sudanese visjes kunnen op méér bescherming rekenen dan de Sudanese mensjes: aan de westkant van Sudan, in Darfur, gaat het moorden, verkrachten en verminken gewoon door.

Snorkelen in Sudan; mij zul je er niet over horen. Zelf ben ik ook niet zonder zonden. In het door een internationaal economisch embargo uitgemergelde Haïti bijvoorbeeld, ben ik mijzelf meer dan eens te buiten gegaan aan lokale varianten op het thema 'holiday in hell'. Had ik gedieneerd in het casino van hoofdstad Port-au-Prince, vochten hongerige moedertjes met net zo uitgemergelde straathonden om de botjes van

mijn kip à la Créole, die de ober over de muur op straat had geflikkerd.

Cola's in het casino waren *light*: de Haïtiaanse elite, stinkendriek door haar smokkelnetwerken, moest nog steeds op dieet.

Ook na de Amerikaanse invasie die aan de wrede Haïtiaanse junta een einde maakte, bleef het feest. Op de avond van de invasie, op 19 september 1994, trokken de gebruikelijke rondreizende combo's langs de welgevulde terrassen in de miljonairswijk Pétienville en onder de enige brandende lantaarnpaal stelden zoals altijd de kindhoertjes zich tentoon. Amerikaanse invasie of niet, bars en restaurants hadden hun deuren geopend alsof er niets gebeurd was.

De gelegenheden stroomden ogenblikkelijk vol met klanten – de lokale elite die ooggetuigenverslagen van de Amerikaanse machtsovername uitwisselden. Ook het perskorps waarvan ik deel uitmaakte trof elkaar, beduusd, maar in zijn sas met de spectaculaire entrée van de US Army: de baai van Port-au-Prince lag sinds die ochtend vol atoomaangedreven vliegdekschepen, en Blackhawks met de 10th Mountain Division aan boord vlogen als wespen boven onze hoofden.

in Hell'

We bestelden een avondmaal. Even keken we op van onze borden en glazen toen een Amerikaanse patrouille langs de tafels sloop. Het waren de eerste Amerikaanse militairen die Pétienville hadden weten te vinden. Ze waren in een vierkant geformeerd, zodat alle flanken gedekt waren met hun machinegeweren. De soldaat belast met de achterkant van de formatie liep noodgedwongen achterstevoren. Zijn maats hadden bij de ellebogen ingehaakt en trokken hem achter zich aan.

Even ontmoeten de ogen van de achterste soldaat en de mijne elkaar. In de zijne vertwijfeling: 'Loop ik nou voor aap, zo achterstevoren langs tafelende feestneuzen, of zijn jullie als tafelende feestneuzen vermomde sluipschutters?' De patrouille verdween om een hoek.

'Nog wijn, iemand?', informeerde een collega.

Ook Afghanistan maakt zich weer op voor vakantievierders. De kolosale boeddha's van Bamiyan zijn door de Taliban vernietigd, de inventaris van het Kabul Museum is stukgeslagen, in het zuiden is het oorlog en overal liggen mijnen, maar de nieuwe regering heeft optimistisch toch maar vast een minister van Toerisme benoemd.

Tip voor een dagje uit, als u tóch in de buurt bent: Kabul Zoo. U kunt er onder meer kijken naar varkens, een wolf, beren en konijntjes. Een Britse hulporganisatie zorgt ervoor dat de dieren eten krijgen en het Duitse ISAF-team behandelde een tijdlang de zere neus van een van de beren...

Voor een beetje baksheesh laat de Zoo-directeur zelve u de plek zien waar een legendarische inwoner van de dierentuin begraven ligt: Marjan, de eenogige leeuw. Marjan overleefde alle Afghaanse oorlogen. Met name in de jaren negentig, toen rivaliserende groepen vochten om controle over Kabul, was dat knap. De dierentuin lag in de vuurlinie van raketten die werden gelanceerd vanaf de heuvels die Kabul omringen.

Die dagen klom om onbekende redenen een Taliban-krijger over het hek de leeuwenkooi binnen. Marjan at de man op. De volgende dag kwam de broer van de krijger wraak nemen. Hij gooide een granaat de kooi in. Halfblind en mank maakte Marjan nog net de Amerikaanse invasie van oktober 2001 mee. In januari 2002 stierf hij.

De Zoo is dagelijks geopend van 06.00-18.00 uur, toegangsprijs vijf afghanis.

BERICHT UIT AFRIKA